

Отже, законодавець встановлює вичерпаний перелік санкцій (а саме 3), які можуть бути застосовані до адвоката за скоєння дисциплінарного проступку. На думку автора такий підхід є не досить правильним, тому що через до адвоката може буде застосовано несправедливе покарання, яке не буде відповідати тяжкості вчиненого ним діяння. Враховуючи це, автор вважає, що перелік санкцій які можуть бути застосовані до адвоката за скоєння ним дисциплінарного проступку потрібно розширити, це дозволить застосовувати до адвокатів справедливе покарання, яке буде відповідати тяжкості вчиненого проступку.

Автор вважає, що доцільним було б до ст. 35 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» внести зміни, розширивши перелік санкцій, які можуть бути застосовані до адвоката, наприклад, включити такі санкції як догана та штраф. Так, наприклад, якщо адвоката притягували до дисциплінарної відповідальності, призначивши такий вид стягнення як попередження, і адвокат протягом року скоює новий (дрібний) проступок, цілком справедливим буде застосувати до нього такий вид санкції, як догана, а не зупинення права на заняття адвокатською діяльністю.

Штраф, як вид санкції, є досить поширеним видом дисциплінарного стягнення у європейських країнах, а зважаючи на те, що Україна бажає у майбутньому стати членом Європейського Союзу, то було б правильним приводити національне законодавство у відповідність до законодавства ЄС. До того ж, на думку автора, такий вид стягнення, як штраф буде мотивувати адвокатів не порушувати встановлені норми, не скоювати дисциплінарні проступки, а це буде можливим тільки при умові, якщо розмір штрафу буде суттєвим.

Про необхідність включення штрафу до переліку санкцій за скоєння адвокатом дисциплінарного правопорушення говорила також і Венеціанська комісія, вказуючи на те, що різниця між попередженням і зупиненням права на заняття адвокатською діяльністю надто велика, у багатьох випадках це не дозволяє розумно врахувати тяжкість проступку.

Отже, можна зробити висновок, що до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» треба внести зміни, в частині розширення переліку санкцій, які можуть бути застосовані до адвоката за скоєння ним дисциплінарного проступку.

***Тамтура Т.Д.***

*студентка 2-го курсу соціально-правового факультету  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

## **ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА АДВОКАТА**

Походження слова «етика» сягає глибокої давнини. Термін «етика» має давногрецькі корені. Він походить від слова етос (ethos), що означає будинок, гніздо. Арістотель етокою називав науку, яка вивчає діяльнісно-вольві, душевні якості або чесноти. Етичні норми створенні для забезпечування нормального спільного проживання, розуміння та спілкування у суспільстві.

Серед галузей етичної науки виділяють професійну етику. Ф. Енгельс писав: «Кожна професія має свою власну мораль», тим самим стверджуючи, що предметом професійної етики є норми моралі, притаманні лише вузькій сфері професійної діяльності.

Професійна етика, як і етика взагалі, не розробляється, а виробляється поступово в процесі повсякденної суспільної діяльності людей. Професійна етика систематизує та узагальнює досвід, накопичений у процесі історичної практики, характерний для певного виду діяльності.

Однією з видів професійної етики є і адвокатська етика. Значення адвокатської етики полягає у наступному. Вона покликана забезпечити виконання адвокатом своїх обов'язків захисту прав та інтересів осіб, які звернулися до нього; визначити належну поведінку адвоката у виконанні цих обов'язків, надати моральний характер адвокатській діяльності, наповнивши її гуманістичним змістом; формувати належний рівень довіри держави та суспільства до адвокатури як до публічно – правового інституту (БуробінаВ . Н.Адвокатська діяльність: навчально-практичний посібник- Вид. 2-е, перераб. і додатк. - М.: «ІКФ» ЕКМОС ». – 2003. - 624 с.).

Однією із важливих моральних вимог у діяльності адвоката є чесність. Основними компонентами якої є принциповість, правдивість, щирість. Вважається, що чесність полягає у тому, щоб адвокат не порушував основні принципи та використовував всі відомі правові способи захисту.

Адвокат має бути компетентний та обізнаний у питаннях, поставлених йому. Тобто він повинен знати закон, вміти аналізувати ситуацію, використовувати набуті навички для вирішення тієї чи іншої проблеми. Якщо адвокат недостатньо компетентний з даного питання, то він має попередити особу, що звернулась до нього за допомогою.

Адвокат повинен сумлінно виконувати свої обов'язки. Надаючи клієнту допомогу, він має використовувати усі відомі йому законні способи до розв'язання проблеми, діючи наполегливо, сміливо, проявляючи витримку.

Адвокат має володіти такими рисами, як гуманність, ввічливість, чуйність, рішучість, чесність, шанобливе ставлення до людей, принципове і своєчасне виконання своїх обов'язків. Необхідними якостями адвоката мають бути точність, впевненість і пунктуальність.

Характеристикою високої моральної культури адвоката є єдність слова і діла, що передбачає єдність мислення і вчинку, знання і почуття, особисту чесність і високу принциповість (Лозовий В. О., Петришин О. В. Професійна етика юриста. - Х.: Право, 2004. — 176 с).

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачає дотримання Правил адвокатської етики, які затверджені Установчим З'їздом адвокатів України від 17 листопада 2012 року, для того аби належним чином виконувати свої професійні обов'язки.

Ці Правила слугують обов'язковою для використання адвокатами системою орієнтирів при збалансуванні, практичному узгодженні ними своїх багатоманітних та іноді суперечливих професійних прав та обов'язків відповідно до статусу, основних завдань адвокатури та принципів її діяльності, визначених Конституцією України, Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та іншими законодавчими актами України, а також закріплюють єдину систему критеріїв оцінки етичних аспектів поведінки адвоката у дисциплінарному провадженні кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури (Правила адвокатської етики затверджені Установчим З'їздом адвокатів України від 17 листопада 2012 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://vkdk.org>).

Професійна незалежність адвоката є необхідною умовою довіри до нього, яка в свою чергу є основою взаємовідносин з клієнтом. Адвокат не повинен здійснювати вчинки, спрямовані на підриив довіри особисто до нього і до адвокатури в цілому. Клієнт повинен бути впевнений в тому, що інформація, повідомлена адвокату, буде використана у справі і в його інтересах. Тому адвокат не має права розголошувати відомості, які стали йому відомі у зв'язку з виконанням професійної діяльності. Це етичне правило повинне дотримуватися і після того, як адвокат повністю виконав своє доручення, так як термін зберігання адвокатської таємниці не обмежений у часі. Дотримання професійної таємниці є безумовним пріоритетом діяльності адвоката (Етичні засади діяльності адвоката // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://medbib.in.ua>).

Проте, для деяких адвокатів сучасного суспільства отримання прибутку стало основною, на жаль, мотивацією діяльності. А це, в свою чергу, підштовхує їх на досягнення мети всіма можливими способами. Можливо, саме тому погляд на адвокатуру в суспільстві набув нових відтінків.

Некоректна та неправомірна поведінка, безграмотність, корумповані зв'язки з представниками органів правосуддя — це лише деякі з типових порушень в адвокатській діяльності, які з тривогою відзначають самі представники професійного співтовариства.

У цілому вирізняють такі види неправомірної діяльності адвокатів: 1) діяльність адвоката спрямована проти інтересів свого клієнта (змова зі слідчими або правоохоронними органами, виконання посередницьких функцій, спрямованих на допомогу слідству та засудження підзахисного, бездіяльність адвоката, який не виконує основного обов'язку щодо надання правової допомоги клієнту);

2) діяльність адвоката спрямована на "користь" своєму клієнтові з використанням незаконних методів і способів (фальсифікація доказів, вплив на свідків, організація фіктивного алібі).

Усе це свідчить про гостру проблему професійної деформації у адвокатів (Етичні засади адвокатської діяльності // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.com>).

Уся історія адвокатури — це історія її самоствердження, боротьби за визнання державою і суспільством. Якщо авторитет державних органів спирається на владні повноваження і підтримку всього державного апарату, то авторитет адвокатури має одну опору - суспільну довіру. Довіру, як відомо, досить важко набуту і легко втратити, особливо у такій конфліктній сфері, як робота адвоката. Участь у вирішенні правових конфліктів потребує від адвоката дотримання певних морально-етичних вимог.

Отже, адвокатура, яка не бере до уваги етичні та моральні принципи, не може користуватися довірою суспільства. Використання адвокатом професійної етики є не тільки обов'язковим, але і вигідним. Дотримання адвокатами деонтологічних вимог і правил є необхідною умовою для розвитку та вдосконалення адвокатури, адже вона виконує важливу соціальну роль в демократичному суспільстві.

**Ткаченко А.В.**

*студентка 2-го курсу факультету адвокатури  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

### **НАЙПОШИРЕНІШІ ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ В УКРАЇНІ**

Професія адвоката передбачає високі стандарти щодо особи адвоката, яка має характеризуватися безсумнівною моральною силою, відповідальним ставленням до виконання професійних обов'язків, відданістю справі. Суспільство пред'являє до адвоката особливі вимоги, адже кожна людина бажає бачити захисника своїх прав незалежним, принциповим, компетентним, чесним і порядним, таким, що виявляє загальний високий рівень освіти і культури. Під час здійснення своєї професійної діяльності адвокат виступає носієм обов'язків, іноді суперечливих, стосовно клієнтів, судів та інших державних органів, адвокатури в цілому та окремих адвокатів суспільства. (Адвокатура України. Кн. 1: Організація адвокатури (з практикумом) : підручник у 2-х кн. / за заг. ред. С. Я. Фурси, Н. М. Бакаянкової, Київ. Нац. ун-т ім. Т. Шевченка, НУ «ОЮА». – 2-ге вид., доповн. і перероб. – Київ: Алерта, 2016. – С.-563-564.)

Для врегулювання цього питання світова адвокатська спільнота створила поняття "адвокатська етика".

Адвокатська етика - це наука про моральні вимоги до адвоката, про моральні відносини, які виникають під час здійснення адвокатської діяльності, про моральні приписи, якими адвокат керується під час здійснення адвокатської діяльності. Адвокатська етика пронизує діяльність кожного адвоката, забезпечує довіру суспільства до адвокатури, дає змогу вирішувати конкретні професійні проблеми. (Адвокатура України. Кн. 1: Організація адвокатури (з практикумом) : підручник у 2-х кн. / за заг. ред. С. Я. Фурси, Н. М. Бакаянкової, Київ. Нац. ун-т ім. Т. Шевченка, НУ «ОЮА». – 2-ге вид., доповн. і перероб. – Київ : Алерта, 2016. – С.- 563-564.)

Етичні засади адвокатської професії визначені Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність". Стаття 4 цього Закону визначила їх так: "Адвокатура України здійснює свою діяльність на принципах верховенства закону, незалежності, демократизму, гуманізму і конфіденційності". 17 листопада 2012 р. Установчим з'їздом адвокатів України було схвалено Правила адвокатської етики, де основним принципам адвокатської етики присвячено Розділ II Правил - "Основні принципи адвокатської етики". Згідно з Правилами, (розд. II) адвокати у своїй повсякденній практиці керуються такими принципами: незалежність та свобода адвоката у здійсненні адвокатської діяльності, дотримання законності, домінантність інтересів клієнта, неприпустимість конфлікту інтересів, конфіденційність, компетентність та добросовісність, повага до адвокатської професії, культура поведінки, обмежене рекламування діяльності